
FSMA_2016_16 dd. 20/09/2016

Bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme: synthese van de voornaamste verplichtingen voor de niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen

Toepassingsveld:

Deze mededeling is bestemd voor de niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen die bemiddelen in levensverzekeringsovereenkomsten.

Samenvatting/Doelstelling:

De wet AML/CFT (de antiwitwaswet van 1993) legt verschillende verplichtingen op aan niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen die bemiddelen voor producten leven. De FSMA is bevoegd om de naleving van deze verplichtingen door de niet-exclusieve tussenpersonen te controleren.

Deze mededeling geeft een overzicht van de voornaamste begrippen in de wet AML/CFT en herinnert bondig aan de voornaamste verplichtingen van de niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen die bemiddelen in producten leven. Deze Mededeling vervangt dus niet de Circulaire CBFA_2010_09 van 6 april 2010 over de waakzaamheidsplicht ten aanzien van het cliënteel, voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen van geld en terrorisme-financiering, en voorkoming van financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens.

Deze mededeling kadert tevens in de opvoering van de controles door de FSMA op de naleving van de verplichtingen van de wet AML/CFT door de niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen.

Structuur

1. Inleiding.....	3
2. Begrippen	3
2.1. De wet AML/CFT van 11 januari 1993.....	3
2.2. De niet-exclusieve verzekeringstussenpersoon	4
2.3. Wat wordt verstaan onder "witwassen van geld" ?	4
2.4. Wat is financiering van terrorisme ?	5
2.5. Wanneer is de herkomst van geld of activa illegaal ?	5
2.6. Ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd	6
3. De verplichtingen voor de niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen.....	7
3.1. Ken uw cliënt : identificatie en controle identiteit van cliënten, hun lasthebbers en uiteindelijke begunstigden.....	7
3.2. Het opstellen en uitvoeren van een cliënt-acceptatiebeleid	8
3.3. Een bestendige waakzaamheid ten aanzien van de verrichtingen en de zakelijke relaties	8
3.4. Beschikken over een geschikte interne administratieve organisatie.....	9
3.5. Actief meewerken met de CFI.....	9
4. Taakverdeling	10
5. De antiwitwasverantwoordelijke	10
6. Opleidingsplicht.....	10
7. Jaarlijkse bijdrage	10
8. Controle.....	11
9. Wat als de niet-exclusieve tussenpersoon de verplichtingen niet naleeft?	11
10. Aanwijzingen om witwasverrichtingen op te sporen in de levensverzekeringssector	12
11. Vindplaatsen reglementering en mededelingen over de bestrijding van het witwassen van de FSMA	13

1. Inleiding

De bepalingen van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (verder : de wet AML/CFT¹) zijn sinds 12 januari 2004 rechtstreeks van toepassing op niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen die bemiddelen in producten 'leven'.

De wet legt hen verplichtingen op om de verrichtingen die verband houden met witwassen van geld te voorkomen, op te sporen en te verhinderen. In hoofdzaak gaat het om een voortdurende waakzaamheid ten aanzien van de cliënten, verrichtingen en de zakelijke relaties, om de bewaring van gegevens en documenten en om een kennisgeving aan de CFI.

2. Begrippen

2.1. De wet AML/CFT van 11 januari 1993

Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

De AML/CFT reglementering

FAG : Financiële Actiegroep
(mondiaal)

Richtlijnen EU :

Wet 11 januari 1993

Reglement van
23 februari 2010 FSMA

Circulaires Witwassen FSMA
van 6 april 2010 en
18 december 2013

De wet AML/CFT van 1993 verplicht de ondernemingen en personen die aan die wet zijn onderworpen, tot :

- het opsporen van verdachte verrichtingen en feiten;
- de kennisgeving daarvan aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI);
- samenwerking met de CFI.

Deze wet bevat een reeks preventieve en administratief beteugelde maatregelen en vult de repressieve benadering van het witwassen van geld (artikel 505 van het Strafwetboek) aan.

De wet AML/CFT is sinds 12 januari 2004 rechtstreeks van toepassing op de niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen die bemiddelen in producten leven.

¹ Anti-Money Laundering / Counter Financing Terrorism

2.2. De niet-exclusieve verzekeringstussenpersoon

De niet-exclusieve verzekeringstussenpersoon die bemiddelt voor producten leven is onderworpen aan de wet AML/CFT².

Volgens de wet AML/CFT is een niet-exclusieve verzekeringstussenpersoon iedere verzekerings-tussenpersoon die zijn beroepsactiviteit uitoefent buiten elke exclusieve agentuurovereenkomst in de groep van activiteiten "Leven".

Niet-exclusieve tussenpersonen zijn: de makelaars, de (niet)verbonden agenten en hun subagenten, die bemiddelen in producten leven.

De niet-exclusieve verzekeringstussenpersoon =

- de makelaar en zijn subagenten,
- de (niet)verbonden agent en zijn subagenten,

die bemiddelen in producten leven.

2.3. Wat wordt verstaan onder "witwassen van geld" ?

Witwassen van geld is het in het legale circuit brengen van geldsommen van illegale herkomst, zoals van georganiseerde misdaad, drugs- en wapenhandel, illegale handel in goederen en koopwaar, handel in clandestiene werkkrachten, mensenhandel en exploitatie van prostitutie, ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd, enz.

Belangrijke noot hierbij is dat het niet de taak van de tussenpersoon is om het misdrijf te identificeren waarvan de gelden vermoedelijk afkomstig zijn. Hij moet een aangifte doen bij het CFI wanneer hij een vermoeden heeft van witwassen van geld. Daarbij moet de tussenpersoon niet aantonen welke criminele handeling aan de oorsprong ligt van het kapitaal.

De wet AML/CFT omschrijft "witwassen van geld"³ als volgt :

- de omzetting of overdracht van geld of activa met de bedoeling de illegale herkomst ervan te verbergen of te verdoezelen of een persoon die betrokken is bij een misdrijf waaruit dit geld of deze activa voortkomen, te helpen ontkomen aan de rechtsgevolgen van zijn daden;
- het verhelen of verhullen van de aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing of eigendom van geld of activa waarvan men de illegale herkomst kent;
- de verwerving, het bezit of het gebruik van geld of activa waarvan men de illegale herkomst kent;
- de deelneming aan, de medeplichtigheid tot, de poging tot, de hulp aan, het aanzetten tot, het vergemakkelijken van of het geven van raad betreffende een van de in de drie voorgaande punten bedoelde daden.

² Artikel 2, §1, 7°, van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

³ Artikel 5, § 1, van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

2.4. Wat is financiering van terrorisme ?

Financiering van terrorisme is het verstrekken of verzamelen van fondsen (van legale of illegale herkomst) in het kader van terroristische activiteiten.

De wet AML/CFT omschrijft "financiering van terrorisme"⁴ als : de verstrekking of verzameling van fondsen, op welke wijze ook, rechtstreeks of onrechtstreeks, met de bedoeling of wetende dat deze geheel of gedeeltelijk zullen worden gebruikt door een terrorist of een terroristische organisatie of voor het plegen van een of meerdere terroristische daden.

2.5. Wanneer is de herkomst van geld of activa illegaal ?

Voor de toepassing van de wet AML/CFT is de herkomst van geld of activa illegaal⁵ wanneer deze voortkomen uit:

1° een misdrijf dat in verband staat met:

- terrorisme of de financiering van terrorisme;
- georganiseerde misdaad;
- illegale drughandel;
- illegale handel in wapens, goederen en koopwaren met inbegrip van antipersoonsmijnen en/of submunitie;
- handel in clandestiene werkkrachten;
- mensenhandel;
- exploitatie van de prostitutie;
- illegaal gebruik bij dieren van stoffen met hormonale werking of illegale handel in dergelijke stoffen;
- illegale handel in menselijke organen of weefsels;
- fraude ten nadele van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen;
- ernstige fiscale fraude al dan niet georganiseerd;
- verduistering door personen die een openbare functie uitoefenen en corruptie;
- ernstige milieucriminaliteit;
- namaak van muntstukken of bankbiljetten;
- namaak van goederen;
- zeeroverij.

⁴ Artikel 5, §2, van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

⁵ Artikel 5, § 3, van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

2° een beursmisdrijf, het onwettig openbaar aantrekken van spaargelden of het verlenen van beleggingsdiensten, diensten van valutahandel of van geldoverdracht zonder vergunning;

3° een oplichting, misbruik van vertrouwen, misbruik van vennootschapsgoederen, een gijzeling, een diefstal of afpersing, of een misdrijf dat verband houdt met de staat van faillissement.

2.6. Ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd

Met de wet van 15 juli 2013 houdende dringende bepalingen inzake fraudebestrijding, heeft de wetgever het begrip *“ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarbij bijzonder ingewikkelde mechanismen of procédés van internationale omvang worden aangewend”*, vervangen door het begrip *“ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd.”*

Daarmee werd een doeltreffender bestrijding van het witwassen van geld voortkomend uit fiscale fraude beoogd. Daardoor kan de CFI ook het witwassen van geld, voortkomend uit ernstige fiscale fraude aanpakken wanneer die niet georganiseerd is maar bijvoorbeeld door de grote bedragen van de fraude als ernstig kan worden beschouwd. Ernstige fraude moet dus systematisch gemeld worden aan de CFI.

In deze definitie is de mate van organisatie van de fiscale fraude dus één van de criteria van de ernst ervan, en niet langer een vereiste. Uiteraard blijft het opzetten van een organisatie om fraude mogelijk te maken, het aanwenden van ingewikkelde mechanismen en het gebruik van procédés van internationale omvang aanwijzingen vormen van de ernst van de fraude.

Enkele indicatoren die wijzen op ernstige fiscale fraude zijn: het opstellen en/of gebruiken van valse documenten, het hoge bedrag van de verrichting en het abnormale karakter ervan, gelet op de activiteiten of het eigen vermogen van de cliënt.

Voorts kan het ernstig karakter van de fraude worden afgeleid uit de aanwezigheid van één of meerdere indicatoren van de 13 die opgesomd worden in het koninklijk besluit van 3 juni 2007⁶.

Enkele indicatoren van ernstige fiscale fraude :

- **het gebruik van schermvennootschappen met zetel in een fiscaal paradijs of offshore-centrum**
- **het gebruik van stromannen**
- **complexe vennootschapstructuren**

⁶ [Koninklijk besluit van 3 juni 2007 tot uitvoering van artikel 28 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.](#)

3. De verplichtingen voor de niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen

Verzekeringsondernemingen en de niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen die bemiddelen in producten 'leven' moeten alle nodige middelen aanwenden om het witwassen van geld en de financiering van terrorisme te voorkomen⁷.

De algemene verplichting om mee te werken aan de bestrijding van het witwassen van geld en terrorismefinanciering, kan in een aantal specifieke verplichtingen worden uitgesplitst.

In deze mededeling worden slechts de belangrijkste principes herinnerd op een niet exhaustieve wijze. De verplichtingen voor de onderworpen ondernemingen en personen zijn gedetailleerd uitgewerkt in de Circulaire CBFA_2010_09 van 6 april 2010 over de waakzaamheidsplicht ten aanzien van het cliënteel, voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen van geld en terrorismefinanciering, en voorkoming van de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens.

De voornaamste verplichtingen zijn :

3.1. Ken uw cliënt : identificatie en controle identiteit van cliënten, hun lasthebbers en uiteindelijke begunstigen

De verzekeringstussenpersonen moeten de identiteit van hun cliënten, lasthebbers en uiteindelijke begunstigen identificeren en deze identiteit verifiëren. Zij moeten dit doen aan de hand van een bewijsstuk waarvan zij een afschrift maken op papier of op een elektronische informatiedrager.

De wet voorziet in vrijstellingen maar de controle moet altijd gebeuren als er een vermoeden van witwassen van geld of financiering van terrorisme bestaat.

Naargelang de risicogevoeligheid passen de verzekeringstussenpersonen verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen toe in situaties die omwille van hun aard een hoger risico op witwassen van geld of financiering van terrorisme kunnen inhouden⁸.

Indien de verzekeringstussenpersonen geen cliëntenonderzoek kunnen verrichten, mogen zij geen zakelijke relatie aangaan of in stand houden met de betrokken cliënt, noch verrichtingen voor hem uitvoeren. In dat geval beoordelen de verzekeringstussenpersonen of een melding aan de CFI nodig is.

De afschriften van de controlestukken moeten vijf jaar bewaard worden.

⁷ Artikel 6 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

⁸ Artikel 12 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Dit artikel bepaalt in welke gevallen de verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen steeds van toepassing zijn.

Opgelet ! Verbod om transacties af te sluiten met personen die voorkomen op de Nationale lijst van personen en entiteiten die verdacht worden van terrorisme

De FSMA vestigt de aandacht van de tussenpersonen op de koninklijke besluiten van [30 mei 2016](#) en [21 juli 2016](#). Deze koninklijke besluiten voegen twaalf personen toe aan de lijst van personen en entiteiten waarnaar wordt verwezen in artikel 3 en 5 van het koninklijk besluit van 28 december 2006 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen de financiering van het terrorisme. Hun tegoeden en economische middelen werden bevroren. Het is verboden om, direct of indirect, tegoeden of economische middelen ter beschikking te stellen van deze personen en entiteiten.

In dit verband bepaalt artikel 8 van het koninklijk besluit van 28 december 2006 dat de tussenpersonen onverwijld alle informatie die betrekking heeft op de uitvoering van dat besluit (zoals informatie over bevroren rekeningen en andere tegoeden en economische middelen) moeten verstrekken aan de minister van Financiën, p/a Algemene Administratie van de Thesaurie, Kunstlaan 30, 1040 Brussel (e-mail: quesfinvragen.tf@minfin.fed.be).

3.2. Het opstellen en uitvoeren van een cliënt-acceptatiebeleid

De verzekeringstussenpersoon moet een cliënt-acceptatiebeleid opstellen dat aangepast is aan het risicoprofiel van zijn cliënten. Daarbij moet hij, in functie van de kenmerken van de aangeboden producten en diensten en van het cliënteel, verschillende aanvaardingscriteria bepalen om rekening te houden met het risiconiveau.

3.3. Een bestendige waakzaamheid ten aanzien van de verrichtingen en de zakelijke relaties

De waakzaamheidsplicht bestaat voornamelijk uit het opsporen van atypische verrichtingen vóór en na de onderschrijving. De waakzaamheidsplicht is dus een constante verplichting.

De verzekeringstussenpersonen moeten een bestendige waakzaamheid aan de dag leggen ten opzichte van de zakelijke relatie en de uitgevoerde verrichtingen en zo nodig de oorsprong van de fondsen aandachtig onderzoeken om zich ervan te vergewissen dat die stroken met de kennis die zij hebben van de cliënt, zijn beroepsactiviteiten en risicoprofiel.

De tussenpersonen moeten, zowel vóór het afsluiten van het contract als gedurende de hele looptijd, bijzonder aandachtig zijn voor verrichtingen of feiten die, uit haar aard of door haar ongebruikelijke karakter, gelet op de activiteiten van de cliënt, de begeleidende omstandigheden of de hoedanigheid van de betrokken personen, bijzonder vatbaar kunnen geacht worden voor het witwassen van geld of voor de financiering van terrorisme.

Elk gebrek aan samenhang moet leiden tot een bijkomend onderzoek en, indien nodig, tot een melding aan de CFI.

De tussenpersoon moet een schriftelijk verslag opstellen over het uitgevoerde onderzoek. Dit verslag moet aan de antiwitwasverantwoordelijke bezorgd worden en moet vijf jaar bewaard worden.

3.4. Beschikken over een geschikte interne administratieve organisatie

Om aan de verplichtingen te voldoen, is vereist dat de tussenpersoon:

- ✓ een verantwoordelijke antiwitwas aanduidt.
Deze verantwoordelijke moet instaan voor de naleving van de maatregelen ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme.
- ✓ beschikt over een passende administratieve organisatie en interne controleprocedures;
- ✓ zijn personeelsleden en subagenten sensibiliseert en opleidt, zodat zij constructief kunnen meewerken aan de voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme. De vorming moet actueel zijn.
- ✓ erop toeziet dat de personeelsleden of de subagenten blijk geven van een passende betrouwbaarheid gelet op de aan hun taken en functies verbonden risico's;
- ✓ een jaarverslag opmaakt. Hij moet de vijf recentste verslagen ter beschikking houden van de FSMA.

3.5. Actief meewerken met de CFI.

CFI - Cel voor Financiële Informatieverwerking

Gulden Vlieslaan 55 / bus 1 - 1060 Brussel

Tel.: + 32 (0) 2 533 72 11

Fax: +32 (0) 2 533 72 00

E-mail: info@ctif-cfi.be

De antiwitwasverantwoordelijke verricht een eerste analyse aan de hand van de schriftelijke interne verslagen die een ongebruikelijke of twijfelachtige verrichting vaststellen.

Wanneer de tussenpersoon weet of vermoedt dat een uit te voeren verrichting verband houdt met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme, of wanneer hij kennis heeft van een feit dat op witwassen van geld of op financiering van terrorisme zou kunnen wijzen, moet hij de CFI daarover informeren. Hij moet dit in principe doen vóór de uitvoering van de verzekeringsverrichting. Wanneer de kennisgeving niet kan vóór de uitvoering, moet deze zo snel mogelijk na de uitvoering gedaan worden. In dat geval moet de tussenpersoon melden waarom de kennisgeving niet eerder kon gebeuren.

De verzekeringstussenpersoon mag in geen geval aan zijn cliënt of aan een derde meedelen dat hij informatie heeft meegedeeld aan de CFI. De wet AML/CFT garandeert de anonimiteit van de melder.

De tussenpersoon is verplicht om de vragen om informatie van CFI te beantwoorden en dit binnen de door de CFI bepaalde termijn.

Van de 28.272 meldingen die de CFI ontving in 2015, waren er 902 van levensverzekeringsondernemingen en 3 van verzekeringstussenpersonen.

Dit is respectievelijk 3,19 % en 0,01 % van het aantal meldingen in 2015.

4. Taakverdeling

De FSMA raadt in haar Circulaire CBFA_2010_09 van 6 april 2010 aan om een taakverdeling overeen te komen tussen de levensverzekeringsondernemingen en de niet-exclusieve tussenpersonen in levensverzekering, voor wat betreft de identificatie van de cliënten en de uiteindelijke begunstigden en voor de taken die moeten verricht worden voor het opsporen van atypische verrichtingen. Deze taakverdeling doet evenwel geen afbreuk aan de verantwoordelijkheden van de tussenpersonen.

5. De antiwitwasverantwoordelijke

De antiwitwasverantwoordelijke heeft een belangrijke taak bij het voorkomen van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

Hij is belast met de vaststelling en invoering van de procedures voor interne controle en informatieverstrekking om verrichtingen die met het witwassen van geld en de financiering van terrorisme verband houden, te voorkomen, op te sporen en te verhinderen.

Hij is de contactpersoon voor de CFI en de FSMA voor alle vragen daarover.

De antiwitwasverantwoordelijke moet dan ook over de beroepservaring, het hiërarchisch niveau en de bevoegdheden beschikken die nodig zijn om die functie effectief en autonoom te kunnen uitoefenen.

6. Opleidingsplicht

De niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen moeten passende maatregelen nemen om hun medewerkers en vertegenwoordigers vertrouwd te maken met de bepalingen van de wet AML/CFT.

Zij moeten hun personeelsleden opleiden en sensibiliseren in deze materie. Deze opleidingsplicht vloeit voort uit de wet AML/CFT.

Daarnaast legt de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen aan de makelaars, de (niet)verbonden agenten en hun subagenten, hun verantwoordelijken voor de distributie en hun personen in contact met het publiek die bemiddelen in producten leven, op om hun theoretische kennis over de wet AML/CFT te bewijzen aan de hand van een diploma of een attest van slagen in een door de FSMA erkend examen.

7. Jaarlijkse bijdrage⁹

Jaarlijks moeten de niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen een bijdrage betalen aan de CFI. De FSMA int deze bijdrage tegelijk met de bijdrage voor de werkingskosten van de FSMA en stort het bedrag door aan de CFI.

⁹ Artikel 12, §2 van het koninklijk besluit van 11 juni 1993 inzake de samenstelling, de organisatie, de werking en de onafhankelijkheid van de CFI

8. Controle

De FSMA is belast met de controle op de naleving van de wet AML/CFT door de niet-exclusieve verzekerings-tussenpersonen. De FSMA kan hen vragen om documenten en bewijsstukken op te sturen of kan in de burelen van de tussenpersonen een controle uitvoeren.

Bij controles in 2016 hanteerde de FSMA in verband met de naleving van de wetgeving AML/CFT volgende vragenlijst:

- beschikbare procedures en maatregelen verbonden aan witwasbestrijding:
 - op welke manier identificeert de tussenpersoon zijn cliënten?
 - waaruit bestaan volgens de tussenpersoon 'atypische' transacties? Welke middelen heeft hij om dergelijke atypische transacties op te sporen?
 - mag de tussenpersoon de premies incasseren voor rekening van de verzekeringsonderneming? Op welke manier gebeurt dit desgevallend?
 - heeft de tussenpersoon al eens te maken gehad met een atypische transactie? Welke maatregelen moet hij dan nemen en welke stappen ondernemen? Heeft hij toen het CFI gecontacteerd?
- aanduiding van een antiwitwasverantwoordelijke :
 - beschrijving van zijn taken;
 - opleidingen.
- activiteitenrapport witwasbestrijding.

De FSMA stelt de reglementaire normen op en controleert of de niet-exclusieve tussenpersoon de wettelijke bepalingen naleeft.

De FSMA mag voor deze controles alle inlichtingen opvragen die zij nuttig acht.

9. Wat als de niet-exclusieve tussenpersoon de verplichtingen niet naleeft?

De wet AML/CFT voorziet in de mogelijkheid om sancties op te leggen bij niet-naleving van de verplichtingen.

Tussenpersonen die zich niet aan de regelgeving houden, kunnen een administratieve geldboete krijgen van EUR 250 tot EUR 1.250.000¹⁰.

Sanctie bij niet-naleving :

Administratieve
geldboete van EUR 250
tot EUR 1.250.000.

¹⁰ Artikel 40 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

10. Aanwijzingen om witwasverrichtingen op te sporen in de levensverzekeringssector

In januari 2012 publiceerde de CFI een document waarin ze enkele praktijkvoorbeelden van gebruikte witwasmethodes in de levensverzekeringssector beschreef¹¹. Deze praktijkvoorbeelden werden geactualiseerd in juli 2016.

Uit deze praktijkgevallen blijkt dat de verzekeringstussenpersoon bijzonder waakzaam moet zijn bij volgende handelingen :

- de cliënt is bij het afsluiten van de verzekeringsovereenkomst vooral geïnteresseerd in zijn recht om de overeenkomst vroegtijdig op te zeggen en in het beschikbare bedrag bij die opzeg;
- er wordt een verzekeringsovereenkomst met zeer hoge premies afgesloten die buiten proportie zijn met het socio-economisch profiel van de ondertekenaar;
- de onderschrijving van een verzekeringsovereenkomst wordt gevolgd door een afkoop met vraag tot betaling aan een derde;
- de afkoop van een polis met eenmalige premie in contanten of met een cheque voor een bedrag dat niet in verhouding staat met de inkomsten van de ondertekenaar;
- meerdere verzekeringsovereenkomsten worden in korte tijdspanne afgesloten;
- de premies worden betaald vanuit het buitenland, in het bijzonder uit een financieel offshorecentrum;
- de cliënt is vergezeld van een derde wanneer de overeenkomst wordt ondertekend;
- de verzekeringsnemer is niet de houder van de rekening waarlangs de betaling van de premies verloopt;
- er wordt gevraagd de premie cash te betalen;
- de oorspronkelijke begunstigde van een polis wordt in de loop van de overeenkomst vervangen door een persoon zonder duidelijke band met de ondertekenaar.

De verzekeringstussenpersonen staan in rechtstreeks contact met hun cliënten. Het is aan de niet-exclusieve verzekeringstussenpersonen om, wanneer zij kennis hebben van een atypisch of verdacht feit of verrichting, te evalueren of het mogelijk om een witwasoperatie of financiering van terrorisme gaat , geïndiceerd door de wet AML/CFT. Deze evaluatie gebeurt in functie van de aard van de verrichting en het profiel van de cliënt. De activiteiten en de vermogenstoestand van de cliënt zijn belangrijke aspecten van het profiel van de cliënt.

¹¹ CFI, [Witwasbestrijding en levensverzekeringen : beschrijving van de gebruikte witwasmethodes bij witwasverrichtingen in de sector](#). Juli 2016

11. Vindplaatsen reglementering en mededelingen over de bestrijding van het witwassen van de FSMA

De FSMA heeft reeds volgende teksten op haar website :

- Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme
- Reglement van 23 februari 2010 van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten betreffende de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 16 maart 2010
- Circulaire CBFA 2010_09 dd 6 april 2010 gewijzigd door de circulaire CBFA 2011_09 van 1 maart 2011 : Waakzaamheidsplicht ten aanzien van het cliënteel, voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen van geld en terrorismefinanciering, en voorkoming van de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens
- Circulaire FSMA_2013_20 van 18 december 2013 : Recente ontwikkelingen op het vlak van witwaspreventie
- Mededeling FSMA_2013_02 van 5 februari 2013 : Naleving van de anti-witwaswetgeving
